

Examen VWO 2024

tijdvak 1
maandag 6 mei
07.30 - 11.00 uur

Nederlands

Bij dit examen hoort een bijlage en een uitwerkbijlage.

Noteer alle antwoorden op de uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit een tekst met 19 vragen en een tekst met een samenvattingsopdracht. Voor dit examen zijn maximaal 49 punten te behalen. Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Tekst 1 Verslaafd aan virtuele aandacht

- 1p 1 De schrijver gebruikt in de eerste alinea van een artikel vaak middelen om de aandacht van de lezer te pakken.
Welke uitspraak over alinea 1 is juist?
Alinea 1
A geeft dramatische voorbeelden en zet aan tot nadenken over de situatie.
B geeft zinvol advies en lanceert een stelling die de lezer uitdaagt.
C roept op Facebook te gebruiken, maar de informatie kritisch te bekijken.
D schetst een bekende situatie en waarschuwt voor te veel informatie.
- 1p 2 Wat is het onderwerp van de tekst? Kies twee van de volgende opties:
1 de gevolgen van sociale media voor menselijke relaties
2 de invloed van het virtuele netwerk op de hersenenanatomie
3 de verslavende effecten van het virtuele netwerk in de moderne tijd
4 de wetenschappelijke ontwikkelingen over de populariteit van sociale media
- 3p 3 Het tekstgedeelte van alinea 1 tot en met 4 brengt twee essentiële tegenstellingen tot uitdrukking.
Noteer deze twee tegenstellingen. *Maak daarvoor de zinnen op de uitwerkbijlage af met maximaal 35 woorden totaal.*
- 2p 4 Noteer in eigen woorden de hoofdgedachte van alinea 3 en 4 samen.
Gebruik maximaal 20 woorden voor je antwoord.

Na de inleiding (alinea 1-4) kan het middendeel van de tekst opgesplitst worden in vijf delen, met achtereenvolgens de volgende kopjes:

- Deel 1: Twijfels
- Deel 2: Vergroot of bestaand?
- Deel 3: Ikke, ikke, ikke
- Deel 4: Profileren
- Deel 5: Verloren

- 1p 5 Bij welke alinea begint Deel 3? *Noteer het alineanummer.*
- 1p 6 Bij welke alinea begint Deel 4? *Noteer het alineanummer.*
- 1p 7 Bij welke alinea begint Deel 5? *Noteer het alineanummer.*

- 4p 8 In het schema hieronder staan de zinnen van alinea 5 in de juiste volgorde weergegeven. Elke zin heeft een functie binnen de alinea. Op de uitwerkbijlage is de functie van respectievelijk de eerste en de derde zin al gegeven.

Noteer op de uitwerkbijlage de functie van elk van de andere zinnen.

Kies voor je antwoorden steeds een andere term uit het volgende rijtje:

argument – bezwaar – constatering – reden – relativering –
oplossing – tegenstelling – tegenwerping – toelichting –
voorbeeld – voorwaarde – weerlegging

zin	
1	We kunnen dus het aantal echte vrienden waarschijnlijk niet naar geloven doen toenemen, omdat elke intensieve band tijd en aandacht vraagt – en die zijn nu eenmaal beperkt.
2	Maar misschien is het Dunbar-getal in tijden van Facebook & co wel aan herziening toe.
3	De technologische ontwikkelingen dwingen ons hierover na te denken.
4	Want de databanken van virtuele netwerken vergeten niets.
5	Zij kunnen ons brein bijstaan met een extern opslagmedium, waardoor ze onze cognitieve capaciteit ontlasten en uitbreiden.
6	Zo kunnen we zonder veel moeite ook vluchtige relaties in stand houden, terwijl we die vroeger misschien zouden vergeten of opgeven.

- 1p 9 Tussen alinea 5 en alinea 6 is er een opsommend verband. Leg dit uit.
Maak daarvoor de zin op de uitwerkbijlage af met maximaal 10 woorden.

- 3p 10 Alinea 8 begint met de volgende zin: ‘Onderzoeksresultaten uit 2012 aan de Universiteit van Londen onderbouwen dit vermoeden.’
Beredeneer in stappen waarom gezegd kan worden dat de onderzoeksresultaten het vermoeden onderbouwen.
Gebruik per stap maximaal 15 woorden.
De eerste stap (het vermoeden) is al gegeven op het uitwerkblad.

- 2p 11 In alinea 11 en 12 spreekt de tekst van ‘experimenten’.
Met welk doel bestudeert Christianne Gelitz, de auteur van *Verslaafd aan virtuele aandacht*, deze experimenten?
Gebruik voor je antwoord maximaal 25 woorden.

- 1p 12 Alinea 16 bevat een redenering.
Waarop berust die redenering? *Maak de zin af met een woord.*
Het is een redenering op basis van ...
- 2p 13 Hieronder staat een aantal beweringen.
Noteer de nummers van de twee beweringen die van toepassing zijn op het slot van de tekst.
1. De slotalinea bevat een aanbeveling.
 2. De slotalinea bevat een samenvatting.
 3. De slotalinea boort een nieuw aspect aan.
 4. De slotalinea geeft nog een laatste argument.
 5. De slotalinea trekt een slotconclusie.
- 1p 14 Lees de laatste drie zinnen van de tekst (*Toch ... doorstaan*).
In deze zinnen maakt de auteur zich schuldig aan
- A een cirkelredenering.
 - B een onjuist oorzakelijk verband.
 - C een overhaaste generalisatie.
 - D een verkeerde vergelijking.
- 1p 15 Welke tekststructuur ligt ten grondslag aan de tekst?
- A de argumentatiestructuur
 - B de aspectenstructuur
 - C de probleem-oplossingstructuur
 - D de verklaringstructuur
- 2p 16 Lees onderstaande beweringen en kruis op de uitwerkbijlage achter elke bewering aan of deze juist of onjuist is op basis van de tekst.

bewering	
1	Als je aan sociale media verslaafd raakt, bestaat de kans dat je ook op andere gebieden een verslaving oploopt.
2	Door middel van sociale media kunnen we er nu voor zorgen dat onze contacten een diepere betekenis krijgen.
3	Er zijn gegevens waaruit blijkt dat de hersen解剖ie bepaalt hoe groot de vriendenkring van mensen kan worden.
4	Weinig mensen beseffen dat ze voor hun sociale contacten voortdurend het leven van kennissen en vrienden moeten volgen.

- 1p 17 Welke van onderstaande zinnen geeft het beste de hoofdgedachte weer van de tekst *Verslaafd aan virtuele aandacht*?
- A Als blijkt dat bepaalde hersendelen gedurende het leven van een persoon kunnen groeien, bestaat de mogelijkheid dat hij een heel grote vriendenkring kan opbouwen.
 - B Dat zoveel mensen iedere dag inloggen op internet, hangt samen met de mogelijkheid met anderen over zichzelf te praten en met de fijne prikkeling van het beloningscentrum.
 - C Er zijn gegevens die erop duiden dat de aangename gewaarwordingen die men opdoet bij sociale media, van invloed zijn op de manier waarop onze hersenen zich ontwikkelen.
 - D Hoewel mensen eigenlijk niet in staat zijn vriendschap te sluiten met honderden mensen, kan men ook niet aantonen dat ze last ondervinden van veel contacten.
- 1p 18 Dekt de titel *Verslaafd aan virtuele aandacht* de lading van de hele tekst?
- A Ja, de positieve contacten op internet wekken bijzondere hersenactiviteiten op, wat in feite verslaving is.
 - B Ja, de verslaving manifesteert zich op verschillende manieren: van graag over zichzelf praten tot uren op sociale media vertoeven.
 - C Nee, de verslaving is slechts een van de gevolgen van tijd doorbrengen op sociale media om de aandacht van anderen te krijgen.
 - D Nee, door sociaal contact met anderen ontstaan er geen gewoonten die als verslaving bestempeld kunnen worden.
- 1p 19 Op welke manier gebruikt de schrijfster de bronnen in de tekst?
- De schrijfster
- A analyseert de inhoud van de bronnen om op verantwoorde wijze voorspellingen over het onderwerp te kunnen doen.
 - B behandelt de bronnen als achtergrondinformatie met als doel de lezer in een bepaalde richting te duwen.
 - C gebruikt de bronnen als illustratie bij haar informatie om de lezer meer mogelijkheden te bieden voor het vormen van een mening.
 - D herhaalt alleen wat wetenschappers in hun artikelen zeggen, waarmee zij de gegevens dus als feiten voor haar artikel gebruikt.

Tekst 2 Druk zijn is voor sukkels

- 19p 20 Maak een goedlopende samenvatting in correct Nederlands van maximaal 170 woorden van de tekst *Druk zijn is voor sukkels*. Zorg ervoor dat je samenvatting begrijpelijk is voor iemand die de oorspronkelijke tekst niet kent.

Uit je samenvatting moet duidelijk worden:

- Welk verschijnsel aan de orde gesteld wordt;
- Welke verklaringen er zijn voor het verschijnsel;
- Welke oplossingen niet voldoen en waardoor deze niet voldoen;
- Welke nieuwe inzichten geformuleerd worden.